

Geloof, hoop & liefde

“Toveren, tuimelen en knuffelen. Dit jaar staat duidelijk in het teken van intuïtief en emotioneel design.” Raden uit welke eindexamencatalogus en uit welk jaar dit citaat komt?

Aangezien de meeste opleidingen er voor waken om afstudeerprojecten als trends te presenteren is het antwoord niet moeilijk: hier is Li Edelkoort, nog als directeur van de Design Academy Eindhoven, aan het woord. En in welk jaar? Dat moet je kunnen aflezen aan de afstudeerders die toen de trendsetters van morgen waren. We lezen 1999, een decennium geleden. Kenmerkte het laatste jaar van de vorige eeuw – en die groep studenten – zich inderdaad door magisch en teder gerollebol? Uit de als A3 tijdschrift uitgevoerde catalogus herken je nu alleen nog de toen omstreden sporthoofddoekjes voor moslima's van Cindy van den Bremen. Haar jaargenoot Jean-Arnaud Smadja intrigeerde door het hergebruiken en herordenen van basale voorwerpen. Inmiddels kun je Van den Bremen gewoon via haar site traceren. Ze produceert de sporthoofddoekjes zelf en geeft als 'contextueel designer' advies aan bedrijven. Haar avant-garde klasgenoot daarentegen zit verscholen in secundaire sites en lijkt in de periferie van kunst in de openbare ruimte te zijn beland.

Kun je in oude eindexamencatalogi met terugwerkende kracht ontwikkelingen in design bespeuren? Zelden. Een academisch examenjaar is kort. Nieuw talent manifesteert zich, krijgt het jaar erna volgelingen, suddert dan nog een jaar na voor er weer vernieuwers opstaan. De geboekstaafde jaaroverzichten geven een versplinterd, anekdotisch beeld, mede omdat ze momentopnames zijn van verplicht en vrij werk. Het gefotografeerde project is bovendien niet eens altijd het uiteindelijke afstudeerwerk, want de productie van de catalogus heeft zijn deadline.

Latere grote namen zitten bij hun afstuderen vaak nog niet geheel in hun vel. In Eindhoven studeren in 1991 bijvoorbeeld Tord Boontje en Norbert Ruygrok af, zie ik in een van mijn (wel) bewaarde eindexamenboekjes. Boontje met een elegante parfumverpakking zonder

enig verband met zijn huidige decorational
En dat de degelijke grafisch ontwerper Ruygrok een belangrijk zakenpartner van Piet-Hein Ruygrok zou worden stond toen nog in de sterren. Monika Mulder, die in 1998 afstudeert met 'tweelingproducten' van ongebreidelde creativiteit, toont dan al wel wat zij in de vingers looft. Onvermeld is haar stage bij IKEA, waar ze gezichtsbepalende ontwerpster werd. En nu? Dat: Mulder doorbrak het taboe op ontwerpen voor het Zweedse megabedrijf.

Kraamkamer

Eigenlijk klopt de benaming catalogus niet. Het is een betere naam. Er worden immers vervelend veel voor de toekomst mee gewekt. Geloof, hoop en liefde. In Eindhoven benadrukken de projectanten innovatief de afstudeerder concepten of technieken heeft benut. Suggestie: alleen deze jonge, vernieuwende designer zal ze kunnen uitvoeren om zo te profiteren van het Dutch Design te verrijken.

Op die manier positioneert de Design Academy zichzelf als de kraamkamer van talent. Bij de afstudeerders met meer grondslag dan geoorloofde godelen jaarlijks niet zozeer het werk van de student af te eerdere dat van de leraren met hun doortimende programma's. Daar worden wellicht uitstekende weinig vernieuwende ontwerpers afgeleverd. Kieskeurige *Items* eindexamenselectie helaas niet halen. Eén troost: dat frustrereert degene die selecteert ook.

Buiten het toekennen van prijzen is het voor de opleiding niet ethisch om voorkeuren of hopen op wachtingen uit te spreken. De catalogus biedt evenveel plaats aan de lulak met een grote lach als doorsnee talent als aan de introverte hinde met ontpopte tot een bewogen en visionair ontwerp. Als het goed is tekenen de onderlinge kwaliteiten schillen zich *hors catalogue* af op de tentoonstelling of op de modeshow. Hoogst interessante ma